

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce **A. S.**, zastoupeného JUDr. Lenkou Pavlovou, advokátkou se sídlem Palác Patium, Žitavského 496, Praha 5 – Zbraslav, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 4. 2005, čj. OAM-4883/VL-10-P08-2003, vedené u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. 46 Az 21/2005, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 2. 8. 2005, č. j. 46 Az 21/2005 - 52,

t a k t o :

I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**

II. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného označeným v záhlaví tohoto rozhodnutí nebyl žalobci (dále též „stěžovatel“) udělen azyl v České republice podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“); současně na něj byla vztažena překážka vycestování podle § 91 zákona o azylu. Podle žalovaného byla důvodem žádosti žalobce o azyl jeho obava z bezpečnostní situace v Čečensku a z jednání ruských vojáků.

Žalovaný uvedl, že ke konci roku 2003 došlo ke zlepšení bezpečnostní situace v Čečensku až o padesát procent. Žalobce však v jednom případě tvrdil, že byl zadržen v roce 2001, ale z průběhu pohovorů vyplynulo, že se událost stala v době prvního válečného konfliktu, tedy v letech 1994 až 1996. Důvody zadržení žalobce neznal, byl propuštěn po zaplacení výkupného. Podle žalovaného byla důvodem zadržení žalobce snaha ruských vojáků o vlastní obohacení, nikoliv jeho pronásledování z důvodů taxativně vymezených § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalovaný poukázal na to, že žalobce, ač poučen o možných následcích, odmítal v průběhu pohovoru k důvodům pro udělení azylu odpovědět na některé otázky a dokonce nutil svou manželku, aby uváděla nepravdivé informace; tím byla podle žalovaného zpochybněna pravdivost tvrzení žalobce. Žalovaný připustil, že žalobce pochází z Čečenska, jež procházelo v uplynulém období těžkým obdobím, neshledal však, že by u žalobce byly dány znaky pronásledování nezbytné pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Přitom odkázal na judikaturu Vrchního soudu v Praze, jenž v rozhodnutí sp. zn. 6 A 709/2001 uvedl, že *„azyl jako institut právní ochrany není a nikdy nebyl univerzálním nástrojem poskytnutí ochrany před bezprávím, třeba i surovým, hrubým a těžce postihujícím celé skupiny obyvatel. Důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem přesně vymezeny, jsou poměrně úzké a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv, tak jak jsou v různých listinách nebo chartách tato práva uznávána.“* Žalovaný tedy u žalobce neshledal naplnění zákonných důvodů podle § 12 písm. a) nebo b) zákona o azylu. Žalovaný se dále vyjádřil k neudělení azylu podle § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona o azylu i k existenci překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu s tím, že se situace v zemi původu nejeví natolik uspokojivou, že by umožňovala bezpečný návrat žalobce do země původu. Proto žalovaný shledal v případě žalobce existenci překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu.

Rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 2. 8. 2005, č. j. 46 Az 21/2005 - 52, byla zamítnuta žaloba proti tomuto rozhodnutí žalovaného. Soud neshledal důvodnou námitku nedostatečně zjištěného skutkového stavu a nepřezkoumatelnosti rozhodnutí pro nedostatek důvodů, neboť žalovaný provedl se žalobcem dva pohovory a k bezpečnostní situaci v Čečensku si obstaral dostatek informací a zpráv; skutková zjištění žalovaného jsou podle soudu zákonu odpovídající. Žalobce však ve své výpovědi neuvedl žádnou skutečnost svědčící o tom, že by mohl být v zemi původu vystaven pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Žalobcovu zatčení ze strany ruských vojáků nebylo podle soudu projevem pronásledování pro příslušnost k čečenské národnosti, nýbrž důsledkem nepříznivé bezpečnostní situace v Čečensku, neboť také čečenští bojovníci se dopouštějí násilí a nesou odpovědnost za řadu teroristických akcí vůči civilnímu obyvatelstvu. Kontroly osob v Čečensku mají proto podle soudu své opodstatnění. Soud ve shodě se žalovaným označil za nevěrohodnou výpověď žalobce, že je na seznamu hledaných osob. Pokud by tomu tak bylo, neobdržel by vízum do Spolkové republiky Německo a nemohl by legálně vycestovat ze země původu. Soud se dále vyjádřil k neudělení azylu podle § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona o azylu. Soud se neztotožnil s názorem žalobce, že rozhodnutí o existenci překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu u žalobce je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, neboť ohledně výroku podle § 91 zákona o azylu byly splněny všechny požadavky na výrok rozhodnutí ve smyslu § 47 odst. 2 spr. ř. Ze všech uvedených důvodů soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Ve včasné kasační stížnosti stěžovatel uplatnil důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Stěžovatel uvedl, že příčinou jeho odchodu ze země původu byla obava ze špatného zacházení ze strany ruských vojáků. Tato obava byla dána ozbrojeným konfliktem v zemi původu. Podle názoru stěžovatele soud pochybil, když se zabýval pouze tím, zda zatčení stěžovatele ruskými vojáky bylo projevem pronásledování a nezkoumal,

zda může být dán odůvodněný strach stěžovatele z budoucího pronásledování. Jednání ruských vojáků bylo podle stěžovatele podřaditelné pod pojem „pronásledování“ podle § 2 odst. 6 zákona o azylu, neboť se jedná o jednání ohrožující život, svobodu, působící psychický nátlak, pochází od ozbrojených složek státu, jehož je stěžovatel občanem. Stěžovatel se neztotožnil s názorem soudu, že jeho pronásledování bylo pouze výsledkem nepříznivé bezpečnostní situace v Čečensku. Skutečnost, že se hrozba perzekuce vztahuje na všechny Čečence bez rozdílu, nemůže být důvodem pro vyloučení takové osoby z ochrany formou azylu. Pokud by se hrozba vztahovala pouze na některé Čečence, vypovídalo by to spíše o pronásledování z jiných důvodů než z národnostních. Stěžovatel je přesvědčen, že jedinou skupinou bezprostředně dotčenou konfliktem v Čečensku jsou osoby čečenské národnosti, klasickým příkladem toho je zadržování osob v tzv. filtračních táborech. Stěžovatel uvedl, že ze zprávy Ministerstva zahraničních věcí USA o stavu dodržování lidských práv v Čečensku za rok 2003 založené ve správním spise vyplynulo, že zadržené osoby jsou čečenské národnosti a že při zadržování osob ruské síly nerozlišují bojovníky a civilní obyvatelstvo; tato skutečnost vyplývá i ze zpráv nevládních organizací. Další obava z pronásledování, kterou stěžovatel projevil, byla z důvodu účasti ve druhé válce. Tuto účast je nutné považovat za projev politického názoru, neboť stěžovatel tak činil s úmyslem vypudit ozbrojené síly z Čečenska a dostal se do opozice k oficiální politice Ruské federace. Za tento postoj se pak stěžovatel dostal na lokální seznam hledaných osob a je zde nebezpečí, že bude po návratu zadržen a mučen. Proto je stěžovatel přesvědčen, že uvedl dva důvody pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Nezákonný je podle stěžovatele argument soudu, že špatné zacházení s jeho osobou v průběhu kontroly pramení z toho, že čečenští bojovníci se také dopouštějí násilí a teroristických aktů. Ruská federace je přitom signatářem Evropské úmluvy a nic ji neopravňuje k tomu, aby v boji proti terorismu ohrožovala život, svobodu či se jinak dopouštěla jednání působícího psychický nátlak. Stěžovatel se navíc nikdy teroristického činu nezúčastnil. Pokud jde o tvrzení soudu, že kdyby byl stěžovatel na seznamu hledaných osob, nebylo by mu umožněno vycestovat z Ruska, stěžovatel tento názor nepovažuje za správný, neboť vydání víza je otázkou zastupitelského úřadu Spolkové republiky Německo v Moskvě, na jeho vydání proto nemohla mít vliv skutečnost, že stěžovatel je hledanou osobou. Stěžovatel závěrem navrhl, aby soud provedl důkaz zprávami mapujícími situaci v Čečensku podporující stěžovatelova tvrzení, které přiložil ke kasační stížnosti. Pokud bude k provedení tohoto důkazu zapotřebí ustanovit tlumočníka, je soud povinen toto obstarat. Stěžovatel upozornil na čl. 37 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, podle něhož kdo prohlásí, že neovládá jazyk, jímž se vede jednání, má právo na tlumočníka, což však nelze vykládat tak, že by se jednalo o tlumočníka pouze pro samotné jednání před soudem, neboť ustanovení zakotvující základní lidská práva a svobody musí být vykládána extenzivně, aby v žádném případě nedošlo k jejich omezení. Stěžovatel navrhl, aby rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 2. 8. 2005, č. j. 46 Az 21/2005 - 52, byl zrušen a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení; současně požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti popřel oprávněnost jejího podání, neboť má za to, že jeho rozhodnutí i rozhodnutí krajského soudu byla vydána v souladu s právními předpisy; přitom odkázal na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi žalobce a na vydané rozhodnutí. Návrh stěžovatele na provedení důkazu listinami připojenými ke kasační stížnosti je podle žalovaného neakceptovatelný, neboť se jedná o skutečnosti uplatněné stěžovatelem až po vydání napadených rozhodnutí a Nejvyšší správní soud k nim tedy nemůže podle § 109 odst. 4 s. ř. s. přihlédnout. Podle žalovaného byly žalobcovy obsáhlé námítky týkající se nezákonnosti rozhodnutí soudu dílem již vypořádány v napadeném rozsudku a ve zbytku se jedná o žalobcem zjednodušené hodnotící úvahy, z nichž stěžovatel

činí chybné závěry o svém politickém pronásledování podle § 12 zákona o azylu, aniž přihlíží ke skutečnostem zjištěným pohovorem v řízení o udělení azylu. Žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti a nepřiznání odkladného účinku.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a stěžovatel v ní namítá důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.; rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Důvod kasační stížnosti je vymezen v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., jde tedy o stěžovatelem tvrzenou nezákonnost rozhodnutí krajského soudu spočívající v nesprávném posouzení právní otázky. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá v tom, že je na správně zjištěný skutkový stav aplikována nesprávná právní norma, popřípadě je aplikována správná právní norma, která je však nesprávně vyložena. Stěžovatel je přesvědčen, že je u něj dán důvod pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť má odůvodněný strach ze špatného zacházení ze strany ruských vojáků z důvodu své čečenské národnosti v důsledku svého zapojení do tzv. druhé války a z důvodu, že je Čečenec, neboť tato národnost je v Rusku pronásledována. Soud podle stěžovatele pochybil, když nezkoumal, zda je u něj dána odůvodněná obava z budoucího pronásledování. Jednání ruských vojáků bylo podle stěžovatele podřaditelné pod pojem pronásledování ve smyslu § 2 odst. 6 zákona o azylu. Podle § 2 odst. 6 zákona o azylu se za pronásledování považuje ohrožení života nebo svobody jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. Z průběhu výpovědi žalobce ve správním řízení vyplynulo, že stěžovatel byl sice ruskými vojáky zadržen, ale propuštěn byl po zaplacení výkupného. Nejvyšší správní soud se ztotožnil s názorem žalovaného i krajského soudu, že tato událost byla spíše individuálním selháním a byla motivována finančním ziskem a nikoliv některým z důvodů podle § 12 zákona o azylu. Nejvyšší správní soud se ztotožnil s názorem žalovaného i s názorem Krajského soudu v Praze, že problémy žalobce v zemi původu nenaplňují znaky pronásledování ve smyslu zákona o azylu a nejsou důvodem pro udělení azylu na území České republiky; přiklonil se k názoru krajského soudu, že v dané věci bylo zapotřebí rovněž přihlédnout ke specifické situaci v této oblasti Ruské federace. Důvodnost žádosti o udělení azylu nelze navíc dovozovat toliko z toho, že stěžovatel je čečenské národnosti, čímž stěžovatel argumentoval v kasační stížnosti. Takové tvrzení však nelze akceptovat, neboť při rozhodování o udělení azylu je zapotřebí vždy vycházet z individuální situace každého jednotlivého žadatele o azyl; pouhá skutečnost, že je stěžovatel čečenské národnosti, nemůže bez přistoupení dalších okolností znamenat automaticky splnění podmínek pro udělení azylu. Základem pro rozhodování žalovaného pak byla výpověď žalobce v průběhu řízení o udělení azylu. V průběhu pohovorů k důvodům pro udělení azylu však stěžovatel se žalovaným nespolečně pracoval, nebyl ochoten odpovídat na dotazy týkající se skutečností, jež by mohly být relevantní pro azylové řízení, dokonce se objevilo zjištění, že ovlivňoval svou manželku, aby v řízení o udělení azylu neříkala celou pravdu. K tomu je zapotřebí připomenout, že v řízení o udělení azylu žalovaný vychází především z informací sdělených žadatelem v průběhu řízení o udělení azylu, které posléze konfrontuje s informacemi o zemi původu. Obsáhlá tvrzení stěžovatele uvedená v kasační stížnosti nemohou již zpochybnit závěry, k nimž dospěl žalovaný i soud prvního stupně. Krajský soud podle názoru zdejšího soudu vypořádal i s tím, že pokud by byl stěžovatel na seznamu hledaných osob, nemohl

by vycestovat ze země původu; vydání víza je totiž sice otázkou zastupitelského úřadu, nicméně při opouštění země původu stěžovatel nepochybně přišel do kontaktu se státními orgány své vlasti. Návrhu stěžovatele na provedení důkazu zprávami o situaci v zemi původu přiloženými ke kasační stížnosti Nejvyšší správní soud nevyhověl, neboť se jedná o nová tvrzení uplatněná až po vydání na napadeného rozhodnutí, pročez se jimi Nejvyšší správní soud vzhledem k § 109 odst. 4 s. ř. s. nemohl zabývat, neboť podle tohoto ustanovení ke skutečnostem uplatněným po vydání napadeného rozhodnutí Nejvyšší správní soud nepřihlíží. Důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. tedy není dán.

Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Za této procesní situace, kdy Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl neprodleně po jejím obdržení a po nezbytném poučení účastníků řízení o složení senátu, se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s., neboť neúspěšnému žalobci náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovanému v souvislosti s kasační stížností žalobce žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 1. března 2006

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu

